

## פורסם התיקון לפקודה להגברת השקיפות וחובות הדיווח

הכותבים: רו"ח (עו"ד) גדי אלימי ורו"ח (משפטנית) סאלי חדד גליבטר

ארצי, חיבה, אלמקייס, כהן פתרונות מיסוי בע"מ

ב- 7/4/2024 פורסם החוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 272) (תיקונים להגברת השקיפות בדיני המס ולעמידה בדרישות בין לאומיות בעניין חילופי מידע), התשפ"ד-2024.

תזכיר החוק פורסם לפני כחודשיים, והוא התגבש לכדי חקיקה במהירות בלתי אופיינית במחוזותינו. זאת, בעיקר בשל השינויים המובאים בו, שמטרתם יישום הסטנדרט הבינלאומי שנקבע על ידי הפורום העולמי לשקיפות וחילופי מידע למטרות מס והגברת השקיפות במערכת המס, באמצעות הוספת חובות דיווח לרשות המיסים. בחודש מרץ 2023 נציגות הפורום ביצעה ביקורת בישראל בנושא חילופי מידע, בה נמצאו מספר ליקויים בהקשר זה, שבשלם החקיקה הישראלית לא עמדה בדרישות התקנים הבינלאומיים. לולא החקיקה הנדונה, ישראל הייתה עלולה להיכנס ל"רשימה שחורה" של מדינות הנערכת על ידי האיחוד האירופי בנושא אי ציות, ולהיות נתונה לסנקציות כלכליות רבות, ובכלל זאת דרישה לניכוי במקור בשיעור גבוה על העברות כספים ממדינות האיחוד, כגון בדיבדנדים ובהשקעות.

בשל האמור, הייתה חשיבות רבה בתיקון הליקויים שנמצאו בביקורת בהקדם האפשרי. מזכיר, שלצד סעיפים שנחקקו לטובת זיהוי והקמת מאגר לגבי בעלי שליטה סופיים ובעלי זכות שביישר, בישויות והסדרים משפטיים, החקיקה החדשה מהווה שינוי דרמטי בהקלות הניתנות לתושבי ישראל לראשונה ותושבים חוזרים ותיקים, אשר הגיעו לישראל החל מ- 1/1/2007, ונהנו, לצד פטור מהותי ממס בגין הכנסות שהופקו מחוץ לישראל, גם מפטור מדיווח על נכסים והכנסות מחוץ לישראל; זאת, משך 10 שנים מהגעתם או חזרתם לישראל, לפי העניין.

החוק משמר את הפטור המהותי, אך מבטל את הפטור מדיווח. במסגרת התיקון, בוטלו סעיפים 134ב ו-135(1)(ב) לפקודה, הפוטרים יחיד שהיה לתושב ישראל לראשונה או לתושב חוזר ותיק, מחובת הגשת דוח שנתי והצהרת הון, לגבי כל הכנסותיו שהופקו או שנצמחו מחוץ לישראל או שמקורן בנכסים מחוץ לישראל, ולגבי נכסים והתחייבויות מחוץ לישראל, במשך עשר שנים מהמועד שהיה לתושב ישראל כאמור. (להרחבה בנושא השינויים בחוק, ראו מבזק מס' 1007 ומבזק מס' 1008).

שינוי מהותי בנוסח החוק במתכונתו הסופית, יחסית לתזכיר החוק, הוא ביחס להוראות תחולה: בעוד שבתזכיר, הוצע שהתיקונים בדבר חובות הדיווח לגבי תושב ישראל לראשונה או תושב חוזר ותיק ("יחיד מוטב"), יחולו לגבי תושבים כאמור שהפכו לתושבי ישראל מיום 1 ביוני 2025 ואילך, בנוסח הסופי נקבע שהתיקונים בדבר חובות הדיווח לגבי יחיד מוטב יחולו רק לגבי תושבים כאמור שהפכו לתושבי ישראל מיום 1 בינואר 2026 ואילך. דחיית תחולה זו היא בהחלט מבורכת, כדי לאפשר ביתר שאת למי שמתכנן מעבר לישראל להיערך מבעוד מועד. דחיית התחולה גם תמנע ויכוחים מיותרים עם רשות המסים: בעוד שמועד החזרה או ההגעה לישראל, לפי העניין, יכול להיקבע במהלך השנה ולא בהכרח בתחילת שנת מס, הרי שלעתים רבות קשה לקבוע מועד מדויק. כאשר משמעות הקביעה היא אקוטית, תחולה בתחילת שנת מס מקטינה את חוסר הוודאות האמור. על יחידים המתכננים להגיע לישראל בקרוב, ויחידים שעל פי מבחני התושבות והנסיבות עדיין מסווגים את עצמם "בדוחק" כתושבי חוץ, לשקול את צעדיהם ולהאיץ תהליכים, ככל שהם מעוניינים ליהנות מפטור מדיווח.